

İBRADI YÖRESİ TÜRK HALK MÜZİĞİ ÜZERİNE BAZI TESPİTLER*

Özge SANCAR** Sertan DEMİR***

ÖZET

İbradı, Antalya iline bağlı bir ilçedir. Roma devrine uzandığı tahmin edilen Helenistik dönem Erymnya Antik kentine ait kalıntıları ile İbradı, kültürel anlamda geniş bir repertuvara sahiptir. Çoğunlukla Oğuzların Salur boyundan, Teke Türkmenlerinin yaşadığı, bölgenin en eski yerleşim birimidir. Bölgede aynı zamanda Afşar, İğdir ve Selçuklulardan dolayı Kınık boyları da yer almaktadır. Bölge halkı Yörük kültürü içerisinde yaşamlarını sürdürmekte olup, Orta Asya'ya ait adetleri halen korumaktadır. İlçe tarihi ve coğrafi konumu itibarıyla kültürel anlamda bir zenginliği de içinde barındırmaktadır.

Derlenen türkülerin analizleri sonucunda, İbradı'nın müzikal yapısını belirlemek amaçlanmıştır. Çalışmada literatür tarama, kişisel görüşme ve alan araştırması yöntemleri kullanılmıştır.

Bizi bu bölgede çalışma yapmaya iten en önemli etken ilçede daha önceden türkü konusunda kapsamlı bir çalışma yapılmamış olmasıdır. Yaptığımız alan araştırmasında 15 adet türkü derlenmiştir. Derlenen türkülerin analizlerine ve İbradı'nın müzikal yapısına yer verilmiştir.

Yapılan çalışma sonucunda bölgede icra edilen türküler makam, usül, metronom ve karar sesleri yönlerinden analiz edilmiş olup, genel olarak kırık havalardan oluşan; makamsal yapısı Hüseyini makamı ile benzerlik gösteren, usulü 4/4'lük olan, karar sesi la notası olan bir müzikal yapıya sahip olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İbradı, Türkü, Halk Müziği,

*I. Uluslararası Müzik Araştırmaları Öğrenci Kongresi'nde "sözlü bildiri" olarak sunulmuştur.

** Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Bilimleri Programı Yüksek Lisans Öğrencisi ozgesancarr@gmail.com

*** Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Temel Bilimler Bölümü Öğretim Üyesi, sdemir@sakarya.edu.tr

SOME DETERMINATIONS ON THE İBRADI TURKISH FOLK MUSIC

ABSTRACT

Ibradi is a district of Antalya. Ibradi has a large cultural repertoire with the ruins of Erymnya ancient city of the Hellenistic period, which is estimated to extend into the Roman period. Ibradi is one of the oldest settlements of the region which mostly hosts the Teke Turkmen from the Salur tribe of Oghuz Turks. The region is also a home for Iğdir, Afshar and Kinik (due to Seljuks) tribes. The locals live with Yörük culture and still keep the traditional manners belonging to Middle Asia in their daily life. Due to its historical and geographical location, the district has a great cultural wealth.

The aim of this research is to determine the musical structure of Ibradi by analyzing the compiled folk songs. Literature review, personal interview and field study methodologies are used in this research.

The most significant factor that lead us to conduct research in this region is the lack of comprehensive study on the folk songs of the district. During our field study, 15 folk songs are compiled. The analysis of the compiled folk songs and the musical structure of Ibradi are provided in this research.

As a result of the study, the folk songs performed in the region were analyzed in terms of their tunes, tempos, metronomes and last notes. It has been determined that, the musical structure of the folk songs performed in the region are generally composed of regular rhythmic melodies (kırık hava), have a musical tune similar to Hüseyinî, have 4/4 tempos and la as the last note.

Key Words: Ibradi, Folk Song, Folk Music

1. GİRİŞ

Anadolu'da kültürel mirası korumak, müzikal değerleri, folkloru, tarihi, edebiyatı, kültürü, gelenek ve görenekleri yaşatmak adına müzikte derleme çalışmaları yapmak büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, öncelikle yapılan çalışmayı daha net kavrayabilmek adına;" Derleme nedir?" ve kendi tarihimiz içerisinde "Anadolu'da tarihsel süreç içerisinde derleme çalışmaları nasıl yapılmıştır? " gibi sorular üzerinden konuya açıklık getirmenin daha önemli olduğu düşünülmektedir.

Derlemenin; halkın içinde var olan, kaynak kişiler tarafından kuşaktan kuşağa aktarılan halk müziği eserlerinin, ses ya da video kayıt cihazları kullanılarak kayıt altına alınması, notaya aktarılması ve devamında kaybolmalarının önüne geçilmesi adına yapılan önemli bir çalışma olduğunu söylemek mümkündür. Atatürk de konunun önemini fark ederek, halk müziğimizin derlenmesine ve kompozitörler tarafından işlenmesine büyük önem vermiş, daha 1924 yılında halk müziği derlemelerini başlatmıştır. İstanbul Konservatuvarı'nın 1924'teki halk müziği derleme anketinden sonra Milli Eğitim Bakanlığı Kültür Müdürlüğü, Seyfettin-Sezai (Asaf) kardeşleri, Batı Anadolu'ya derleme yapmaya göndermiş, derlenen türküler, Yurdumuzun Nağmeleri adı altında yayınlanmıştır (1925) (Budak, 2006, s.108).

Bu çalışmaların ardından, 1936 yılında Türkiye'ye davet edilen ünlü Macar Müzikolog Bela Bartok, bu konuda farklı yerlerde verdiği konferanslarda (18-25 Kasım 1936) halk müziği ürünlerinin derlenmesinin önemine dikkat çektiği görülmektedir. Bunun sonucunda,1937 yılında Ankara Konservatuvarında bir folklor arşivi kurulmuş, aynı yıl Bartok, Ahmet Adnan Saygun ile birlikte, Adana ve Mersin yöresinde derlemeler yapmıştır (Nacakcı ve Canbay, 2013, s.182).

1937-1952 yılları arasında Ankara Devlet Konservatuvarı'nın yaptığı tüm yurdu kapsayan derleme gezilerinde 63 il ilçeleri ve köyleri ile birlikte dolaşmış ve 10.000'e yakın ezgi derlenmiştir (Ekici, 2002, s.131).

Derleme çalışmalarına, Atatürk'ün ölümünden sonra da,1953 yılına kadar devam edilmiş, hemen hemen bütün iller dolaşmış, on bin civarında ezgi

derlenmiş, iki bin kadarı Muzaffer Sarısözen tarafından notaya alınarak Yurttan Sesler programlarıyla yurda yayılmıştır.19 Şubat 1932'de Atatürk'ün isteğiyle kurulan Halkevleri'nde halk müziğimiz konusunda yaşatıcı çalışmalar yapılmıştır. Halkevleri'nin 1.döneminde (1932-1951), Türk folklorunun hemen hemen bütün dallarında derleme, araştırma, eğitim çalışmaları başarıyla yürütülmüştür (Budak, 2006, s.109).

Günümüzde de derleme çalışmaları bazı araştırmacı kişilerin kendi imkânlarıyla ve devlet kurumlarının destekleriyle devam etmekte, Anadolu'da zengin müzik kültürünün gün yüzüne çıkmamış halk ezgileri ortaya çıkarılmaktadır. Derleme yapmanın önemini ve Türk halk müziğine kazandıracağı kültürel mirasın bilinciyle yaptığımız araştırmalar ve kişisel görüşmeler sonucunda Antalya İbradı bölgesinde Türk halk müziği alanında daha önce kapsamlı bir çalışma yapılmamış olduğu belirlenmiştir. Yaptığımız alan araştırmasında 15 adet türkü derlenmiştir. Çalışmada derlenen türkülerin analizlerine ve İbradı'nın müzikal yapısına yer verilmiştir.

1.1. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesini "Antalya-İbradı bölgesi Türk Halk Müziği'nin temel özellikleri nelerdir? " Oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Alt Problemleri

Bu araştırmada dört adet alt problem bulunmaktadır. Bunlar;

- 1-Antalya-İbradı bölgesi türkülerinin usul yönünden sınıflandırılması nasıldır ve icra edilen türler hangileridir?
- 2- Antalya-İbradı bölgesi türkülerinin hız yönünden özellikleri nasıldır?
- 3- Antalya-İbradı bölgesi türkülerinin makamsal yapıdan özellikleri nelerdir?
- 4- Antalya-İbradı bölgesi türkülerinin karar sesi hangi notadır?

1.3 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı müzikal anlamda daha önce kapsamlı bir araştırması yapılmamış olan Antalya-İbradı bölgesinin Türk halk müziği hakkında detaylı bir

analiz yaparak, bu yörede icra edilen müziğin ana özelliklerini ortaya çıkarmaktır.

1.4 Araştırmanın Önemi

Bu araştırmanın Psidya sınırları içerisinde yer alan ve tarihinin Roma dönemine uzandığı tahmin edilen zengin bir kültürel yapıya sahip İbradı'nın türkü icrası esnasında ortaya çıkan temel müzik özelliklerinin belirlenmesi, diğer yöreler ile arasında olan benzerlik ve farklılıkların karşılaştırılması imkanını sağlayacak olup, yapılacak olan müzikal karşılaştırma yakın bölgeler ile karşılaştırılmalı müzik analizi açısından fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Bu öneminin yanı sıra İbradı bölgesi müzik kültürünün, icracılar tarafından yöre tavrı ve mahalli sanatçıların kişisel üslupları belirgin bir şekilde kavranması açısından da ayrıca önem taşımaktadır.

1.5. Sınırlılık

Bölge repertuarına hakim olması dolayısıyla mahalli sanatçı Gülay Diri'nin repertuarı ile sınırlıdır.

2. YÖNTEM

Bu araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır.

2.1. Evren ve Örneklem

Çalışmamızda, Antalya ili İbradı ilçesi müzik kültürü araştırılmıştır. Çalışmamızın evrenini Antalya-İbradı ilçesi halk müziği eserleri oluşturmaktadır. Çalışmamızın örneklemini bölge repertuarına hakim ve sahip olması dolayısıyla mahalli sanatçı Gülay Diri'nin repertuarında yer alan türküler de örneklemini oluşturmaktadır.

2.2. Verilerin Toplanması

Bu araştırmada elde edilen veriler, literatür tarama, kişisel görüşme ve alan araştırma yöntemleri kullanılarak toplanmıştır.

3. BULGULAR VE YORUM

İbradı, Antalya sınırları içerisinde yer alan, tarihi bir yerleşim yeridir. Bölgedeki bulgular, İbradı'nın Osmanlı döneminde Alaiye sancağına bağlı olduğunu, daha erken dönemlerde ise Eti, Roma gibi önemli uygarlıklara ev sahipliği yaptığını göstermektedir. Yine bölgede bulunan Bahadın Oluğu, Tol Hanı, Kargı Hanı gibi yapılar bölgenin Selçuklular döneminde de önemli bir merkez olduğuna işaretler (Gedik, 2008, s.7-18).

İlçenin adının Arapça "ibrad" yani "soğuk yer" manasındaki sözcükten geldiği düşünülür. Yöre insanı Yörük'tür. Oğuzların Salur boyundan, Teke Türkmenlerinin çoğunlukla yaşadığı bir bölgedir. Afşar, İğdir ve Selçuklulardan dolayı Kınık boyları da hâkimdir. Öz Türkçenin kullanımı çok yaygındır, Akseki - İbradı havzasında konuşulan Öz Türkçe hala kendini korumaktadır. Yöre halkı, Orta Asya'ya ait âdetleri hala korur. Oğlak, keçi, çebiç, teke fazlasıyla tüketilir (İbradı İlçesi Kaymakamlığı Web Sitesi, 19.12.2018).

İbradı ve yakın çevresinde bulunan kalıntılardan Roma dönemine uzandığı tahmin edilen bölgenin en eski yerleşim birimlerinden biri olması, tarihi derinliği, coğrafi konumu, geleneksel Türk örf ve adetlerinin hala korunması gibi kültürel anlamda bir zenginliği de beraberinde getirmesinden dolayı İbradı'nın Anadolu'da önemli bir kültürel alan olduğunu söylemek mümkündür. Bölgedeki tarihi eserlerin ve mimari yapıların fazlalığı, halk oyunları, ağız özellikleri, gibi birçok kültürel unsur, bölgedeki kültürel ve tarihsel zenginliğe dikkat çeker.

İbradı'da müzik oldukça zengin ve çok yönlüdür. Genellikle sözlü yapıdaki ezgiler bazen çalgı eşliğinde bazen ise sadece ses ile icra edilir. İbradı türkülerinin icrası kadın ve erkekler arasında farklılık gösterir. Ağıt ve ninniler dışındaki ezgiler kadınlar arasında ritmik ve tiz icra edilirken, erkekler arasında daha vurgulu ve ağırdır. Aynı durum oyunlar için de geçerlidir. Erkeklerin oyunlarında yere çökmeler, diz vurmalar kadınlara göre daha ağır ve serttir. (Diri, 2015, s.38).

Gülay Diri yörede ses ile icra geleneğinin içerisinde, boğaz çalma, düğüşü (Düğüncü) türküleri ve ninniden ağıda birçok yöresel müziğin icrası hakkında

bilgiler vermiştir. Yöre düğünlerinde gelin almaya giden” Düğüşü (Düğüncü)” olarak bilinen 8-12 kadının yer aldığı topluluklardan oluşan düğüşülerin gelini evin içerisinde bir sandalyeye oturarak gelin okşama türküleri okumaya başladıkları ve bu gelin türkülerinde düğün anında olup bitenler, gelin ve damadı öven maniler ve eğer varsa taraflardan birinin yakın zamanda kaybettiği kişileri anmak amacıyla türkülerini icra ettikleri bilgisine ulaşılmıştır (Diri, 09.03.2017: Kişisel Görüşme).

Gülây Diri, bölgede boğaz havalarının icrasının yakın zamana kadar yapılmakta olduğunu, boğaz çalma konusunda bu tekniğe hâkim olan kişilerin yaşlanmış ya da ölmüş olması sebebiyle eskiye oranla icrasının çok fazla yapılmadığını, bunlara ek olarak kendi aile bireyleri içerisinde de boğaz çalanların olduğu bilgisini vermiştir (Diri, 09.03.2017: Kişisel Görüşme).

Boğaz çalma icralarında vurma ve kaydırma olmak üzere iki farklı teknikten bahsedilmektedir. Kaydırma ve vurma tekniğiyle ilgili olarak Zehra Yılmaz'ın yapmış olduğu yüksek lisans çalışmasında konuyla ilgili şu bilgiler verilmektedir:

Kaydırma Tekniği ile ilgili olarak; Bu teknikte başparmağın iç kısmı ya da işaret ve orta parmak boğazın ön yüzüne bastırılarak, icracının belirlediği bir seyirde aşağı-yukarı ya da sağa-sola hareket ettirilir (Yılmaz, 2013, s.35).

Vurma Tekniği ile ilgili olarak ise; Ezgi söyleme esnasında işaret ve orta parmak gırtlığın, ses tellerine denk gelen (erkeklerde adem elması) kısmına ritmik hareketlerle vurulur. Bu teknikle icra edilen ezgiler arasında sözlü bir örneğe rastlanmamıştır. İcracılar genellikle birkaç ölçüden oluşan kalıp bir ezgi üzerine *eya, oa, ouo, oua, ea, iyye, vb.* gibi vokalleri kullanarak doğaçlama biçimde boğaz çalmaktadırlar. Genellikle *e* ile başlayan vokaller ya veya *a, iyye, uvvo* gibi vokallerle, *o* ile başlayan vokaller ise *a, u* gibi vokallerle bitmektedir (Yılmaz, 2013: 44). Bekâr kız ve erkeklerin boğaz ezgileri yoluyla, birbirlerine olan duygularını gizlice dile getirdikleri söylenmektedir (Yılmaz, 2013: 27). Yöre müziğinde ses ile yapılan icralara eşlik olarak def enstrümanı sıklıkla kullanılmaktadır. Kaynak kişimiz Gülây Diri kullanılan def ile ilgili aşağıdaki bilgileri aktarmaktadır:

İbradı müziğinin temel çalgısı, vurmali sazlar sınıfında yer alan deftir. Çalgının yapımında, yörede kolayca elde edilecek bitkisel ve hayvansal ürünler kullanılmaktadır. Bunlar arasında çeşitli ağaçlar, koyun, keçi, kurt ve köpek derisi, teneke parçası gibi malzemeler kullanılır. Yörede bu malzemelerin özel bir teknikle bir araya getirilmesi ve defin yapılmasına “Tef Çekme” denir (Diri, 2015, s.38).

Bölgede yaptığımız derleme çalışmasında mahalli sanatçı Gülay Diri'nin repertuarından 15 adet türkü derlenmiş ve yörenin müzik kültürü hakkında bilgilere yer verilmiştir. Derlenen 15 adet türkü çalışmamızda farklı başlıklar altında incelenerek değerlendirilmiştir.

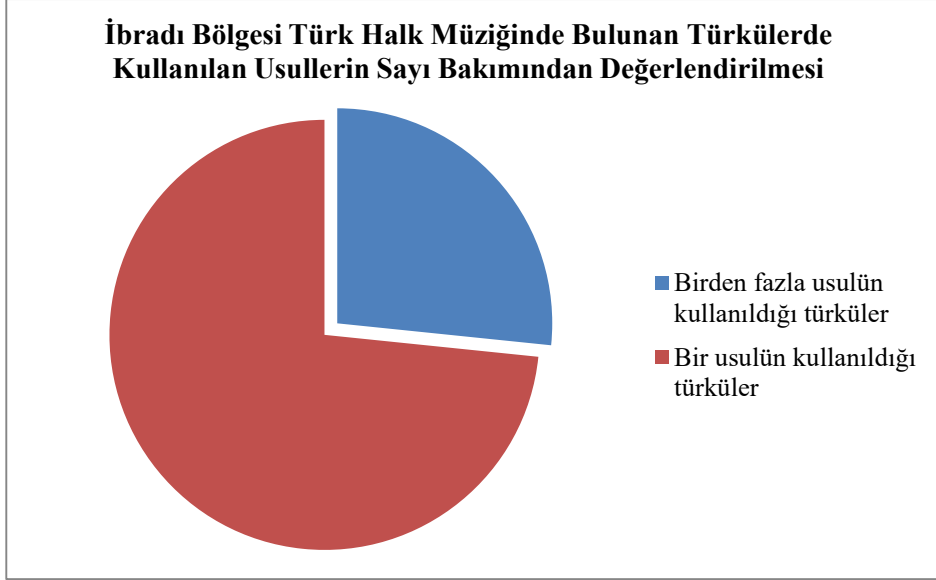
3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Türk halk müziği literatüründe, eserlerin usullü veya usulsüz olması bakımından yapılan değerlendirmelerde, karşımıza çıkan sınıflandırmalar “kırık havalar”, “uzun havalar” ve “karma havalar” şeklindedir. Bu sınıflandırma içerisinde İbradı türkülerinin usüllü olup olmaması bakımından sınıflandırılması yapılmıştır.

Derlenen türkülerin 15'inde kırık hava olduğu tespit edilmiştir. Buna göre İbradı türkülerinin;

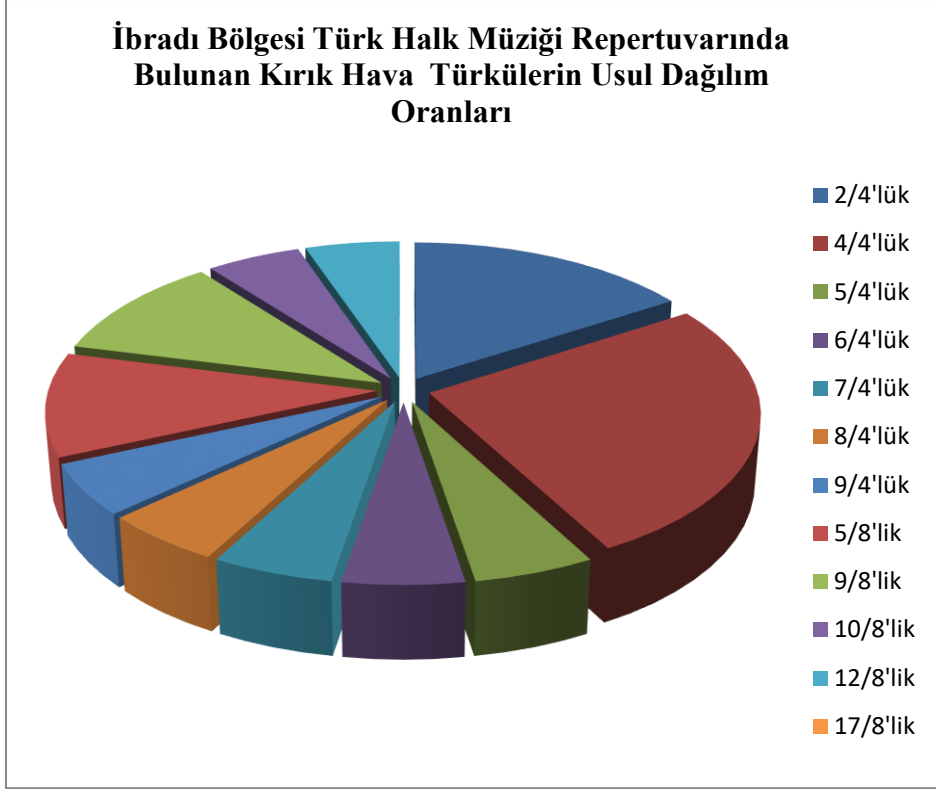
Derlenen türkülerin %100'ü kırık hava olarak tespit edilmiştir.

Değerlendirilen kırık havaların usül yapıları bakımından incelenmesi sonucunda ise şu verilere ulaşılmıştır: İncelenen 15 adet türkünün 4 adedi, birden fazla usulle icra edilmektedir. Kalan 11 adet türkü ise başladığı usülle bitmektedir.

Şekil 1. İbradı bölgesi Türk halk müziğinde bulunan türkülerde kullanılan usullerin sayı bakımından değerlendirilmesi

İbradı bölgesi Türk halk müziği repertuarı incelendiği zaman, bir usulün kullanıldığı eserlerin değerlendirilmesinde ise aşağıdaki sonuçlarla karşılaşılmıştır.

Şekil 2. İbradı bölgesi Türk halk müziği repertuvarında bulunan kırık hava türkülerinin usul dağılım oranları

Derlenen 15 adet tek usûlden oluşan türküden 3 adedi, 2/4'lük usuldedir. İbradı yöresi Türk halk müziği kırık hava repertuvarının %20'si 2/4'lük eserlerden oluşmaktadır.

Derlenen 15 adet tek usûlden oluşan türküden 3 adedi, 4/4'lük usuldedir. İbradı yöresi Türk halk müziği kırık hava repertuvarının %20'si 4/4'lük eserlerden oluşmaktadır.

Derlenen 15 adet tek usûlden oluşan türküden 2 adedi, 5/8'lik usuldedir. İbradı yöresi Türk halk müziği kırık hava repertuvarının %13,3'ü 5/8'lik eserlerden oluşmaktadır

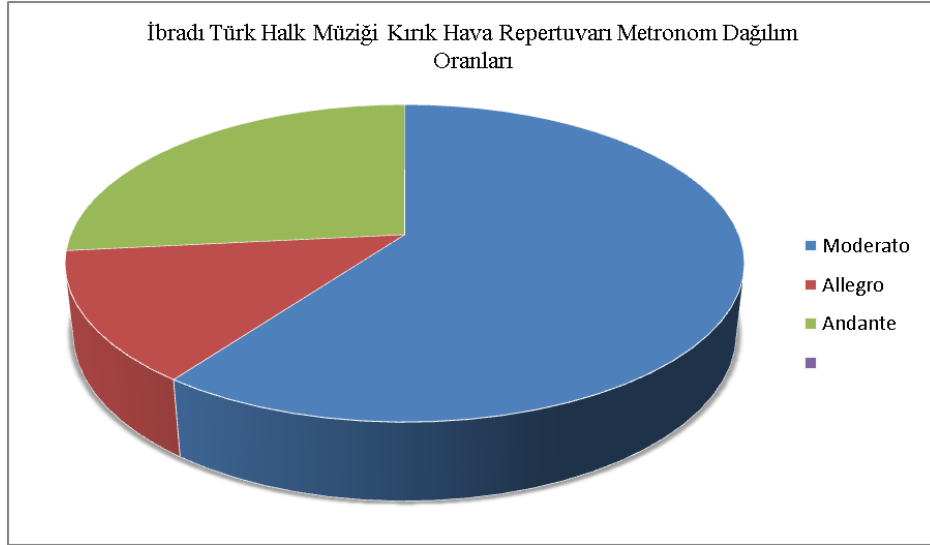
Derlenen 15 adet tek usûlden oluşan türküden 2 adedi, 9/8'lik usuldedir. İbradı yöresi Türk halk müziği kırık hava repertuarının %20'si 9/8'lik eserlerden oluşmaktadır.

Derlenen 15 adet tek usûlden oluşan türküden 1 adedi, 10/8'lik usuldedir. İbradı yöresi Türk halk müziği kırık hava repertuarının %6,6'sı 10/8'lik eserlerden oluşmaktadır.

Derlenen 15 adet tek usûlden oluşan türküden 1 adedi, 12/8'lik usuldedir. İbradı yöresi Türk halk müziği kırık hava repertuarının %6,6'sı 12/8'lik eserlerden oluşmaktadır.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

İbradı bölgesinden derlenen 15 adet kırık hava, hız değerleri bakımından incelemeye tabii tutulmuş ve şu veriler elde edilmiştir.

Şekil 3. İbradı Türk halk müziği kırık hava repertuarı hız dağılım oranları

Derlenen 15 eserden 9 adedi Moderato (100-120) hızındaki eserler olup; bu eserler İbradı yöresi Türk halk müziği kırık hava repertuarının %60'ını oluşturmaktadır.

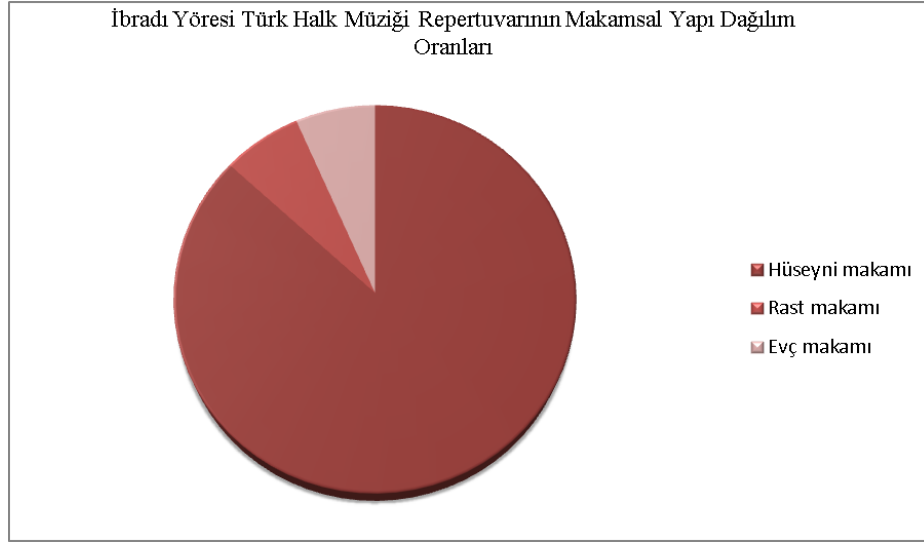
İbradı yöresi Türk halk müziği üzerine bazı tespitler

Derlenen 15 eserden 4 adedi Andante (80-100) hızındaki eserler olup; bu eserler İbradı yöresi Türk halk müziği kırık hava repertuarınının %26,6'sını oluşturmaktadır.

Derlenen 15 eserden 2 adedi Allegro (120-140) hızında eserler olup; bu eserler İbradı yöresi Türk halk müziği kırık hava repertuarınının %13,3'ünü oluşturmaktadır.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu kısımdaki analiz, Türk halk müziğinde makam belirlemesi yaparken, klasik Türk müziğinde kullanılan makama en fazla benzeyen makamın dikkate alınması gerekliliğini düşünen bir bakış açısıyla hazırlanmıştır. İsimlendirmede de kasıt "birebir makamın aynısıdır" yargısı yerine "makama benzer" yargısının var olmasıdır. Bu bakış açısı ile makamlar incelendiği zaman ise klasik Türk müziğindeki makama en fazla benzeyen yapı değerlendirmeye alınmıştır. Buna göre İbradı bölgesi Türk halk müziği repertuarı incelendiği zaman Hüseyini, Rast ve Evç makamlarına benzer yapılarla karşılaşmaktadır.

Şekil 4. İbradı yöresi Türk halk müziği repertuarınının makamsal yapı dağılım oranları

Buna göre İbradı'dan derlenen 15 adet türkünün makamsal yapıları incelendiğinde karşımıza şu sonuçlar çıkmaktadır.

Derlenen 15 türküden 13 adedi Hüseyini makamı ile benzerlik göstermekte ve Hüseyini makamına benzer yapıdaki türkülerin oranı, İbradı yöresi Türk halk müziği repertuarının %86,6'sını oluşturmaktadır.

Derlenen 15 türküden 1 adedi Rast makamı ile benzerlik göstermekte benzer yapıdaki türkülerin oranı, İbradı yöresi Türk halk müziği repertuarının % 6,6'sını oluşturmaktadır.

Derlenen 15 türküden 1 adedi Evç makamı ile benzerlik göstermekte benzer yapıdaki türkülerin oranı, İbradı yöresi Türk halk müziği repertuarının % 6,6'sını oluşturmaktadır.

3.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

İbradı bölgesi Türk halk müziği repertuarı, karar sesleri yönünden incelendiği zaman şu sonuç ile karşılaşmaktayız.

Şekil 5. İbradı yöresi Türk halk müziği repertuarının karar sesi dağılım oranları

-Derlenen 15 adet türkünün 11 adedi La kararlıdır. İbradı yöresi Türk halk müziği repertuarının % 73,3'ü La kararlı türkülerdir

-Derlenen 15 adet türkünün 2 adedi Sol kararlıdır. İbradı yöresi Türk halk müziği repertuarının % 13,3'ü sol kararlı türkülerdir.

Derlenen 15 adet türkünün 2 adedi Si kararlıdır. İbradı yöresi Türk halk müziği repertuarının % 13,3'ü si kararlı türkülerdir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

İbradı bölgesinde yapılan derleme çalışmasında 15 adet türkü derlenmiş ve bu türküler usûl, makam, metronom ve karar sesi yönlerinden analizi yapılmıştır. Bu analizler sonucunda elde edilen veriler yorumlanmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Derlediğimiz 15 türkünün incelenmesinin ardından İbradı yöresi Türk halk müziği ile ilgili şu sonuçlara ulaşıldı.

İbradı bölgesi Türk halk müziğinin %100 oranda kırık havalardan oluşmaktadır.

İbradı bölgesi Türk halk müziğinin %73,33'ü başından sonuna kadar tek usûl ile icra edilmektedir.

İbradı bölgesi Türk halk müziği, usûl yönünden incelendiği zaman, tek usûl ile başlayıp tek usûl ile biten türkülerin sayısal çoğunluğu 2/4 ve 4/4'lük usuldeki türkülerdedir. Her iki usûl de %20 oranındadır. Birden fazla usulün kullanıldığı türküler de değerlendirmeye tabii tutulduğu zaman 4/4'lük türkülerin oranının daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

İbradı bölgesi Türk halk müziği repertuarının %60'ı Moderato (100-120) hızında icra edilmektedir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

İbradı bölgesinde icra edilen eserlerin %86,6'sı Hüseyini Makamı ile benzerlik göstermekte ve bu makamda icra edilmektedir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

İbradı bölgesi Türk halk müziği repertuarınının %73,3'ünün karar sesi "La" notasıdır.

4.5. Ana Probleme İlişkin Sonuçlar ve Öneriler

Yukarıda sıraladığımız alt problemlere ilişkin sonuçlar dâhilinde İbradı bölgesi Türk halk müziği temel özellikleri için şu sonucu vermek doğru olacaktır.

İbradı bölgesi Türk halk müziği; kırık havalardan oluşan; metronomu moderato (100-120), makamsal yapısı Hüseyini makamı ile benzerlik gösteren, usulü 4/4'lük olan, karar sesi la notası olan bir müzikal yapıya sahiptir. Buna göre Antalya-İbradı bölgesi Türk halk müziği şu şekilde tanımlanabilir;

Moderato (100-120)

İbradı bölgesi türkülerinde sözlü yapıdaki eserler bazen çalgı eşliğinde bazen de sadece ses ile icra edilmektedir. İbradı müziğinin temel çalgısı, vurmali sazlar sınıfında yer alan defdir. Ses ile yapılan icralara genellikle def enstrümanı eşlik etmektedir. Mahalli sanatçı Gülay Diri'nin verdiği bilgiler doğrultusunda yörede Kabak Kemane, Tırnak Kemane, Kaval, Düdük gibi çalgıların da İbradı bölgesi Türk halk müziğinde icra edildiği bilgisine ulaşılmıştır.

Yapılan çalışmada vardığımız sonuçlar üzerinden önerilerimizi aşağıdaki gibidir;

- Yöredeki zengin müzikal birikiminin, gelenek ve kültürün devamı sağlanmalı.

- Kültürel aktarımın devamını sağlamak adına bölgede yaşayan alanında uzman kişilerin veya bölgede bulunan üniversitelerin konservatuvar bölümlerinin araştırma yapmak üzere bir ekip oluşturmaları, yörenin müzikal ve kültürel gelişimine katkı sağlayacaktır.
- Mahalli sanatçıların sanatlarını devam ettirmeleri ve kuşaktan kuşağa aktarması adına gereken ekonomik destek verilmelidir.
- Ekonomik sebepler, zaman kısıtlamasının yanında, araştırma sahasına olan uzaklığımız sebebiyle daha kapsamlı bir araştırma gerçekleştirilemedi. Bölgede yapılacak daha kapsamlı bir araştırmanın, derlenen türkülerin sayısı arttıracığı yönünde inancımız tamdır.

KAYNAKÇA

- Budak, O. (2006). *Türk Müziğinin Kökeni -Gelişimi*. Ankara: Phoenix Yayınları
- Ekici, S. (2002). Türk Halk Müziği Bilgileri Dersi Yayımlanmamış Ders Notları, Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı.
- Gedik, S. (2008). *Geçmişten Geleceğe İbradı*. Antalya: İbradı Belediyesi Kültür Yayınları.
- Nacacıkı, Z.ve Canbay, A. (2013). *Müzik Kültürü*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Yılmaz, Z. (2013). Yörüklerde Boğaz Çalmanın Anlamı ve Tekniklerinin Analizi, (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Diri, G. (2015). İbradı Müziğinde Def Çalgısı. 1. Uluslararası Müzik ve Dans Kongresi Bildiri Özetleri Kitapçığı. 06-08.05.2015.

İnternet Kaynakları

İbradı İlçesi Kaymakamlığı Web Sitesi, Erişim Tarihi: 19.11.2018

Kişisel Görüşmeler

Diri, Gülay. (Görüşme tarihi: 09.03.2017). İbradı. D.1967, İlkokul Mezunlu.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

It is very significant to compile music in order to preserve cultural heritage of Anatolia as well as to maintain musical values, folklore, history, literature, culture, traditions and customs. It is possible to state that, compiling works are important to prevent disappearance of deep-rooted folk music pieces, which are inherited from generation to generation by source people. During the compiling works, folk music pieces are recorded by tape recorder or video camera and then transformed into musical notes. Nowadays, the compiling works are carried out by some of the researchers through their own means and with the support of the state institutions. These works contribute to the revealing of rich music culture in Anatolia. As a result of the researches and personal interviews carried out by us with the awareness of the importance of conducting compiling works and its contribution to the cultural heritage of Turkish folk music, we have determined that there wasn't any comprehensive study conducted on the folk music of Antalya Ibradi region. During our field study, 15 folk songs are compiled. The analysis of the compiled folk songs and the musical structure of Ibradi are provided in this research.

2. Methodology

In this research; literature review, personal interview and field study methodologies are used and the music culture of the Ibradi district of Antalya province is studied. The target population of this research is the Ibradi district of Antalya province. The repertoire of the female local artist Gülay Diri, who is living in Ibradi district, constitutes the research sample.

3. Findings, Discussion and Results

The folk songs of the Ibradi region are sometimes performed with musical instruments and other times only vocally. The main instrument of the Ibradi song is tambourine, which is classified in the percussion. The vocal

performance is often accompanied by tambourine instrument. In accordance with the information provided by local artist Gülay Diri, it is found out that İbradı region folk music is performed with the musical instruments such as Kabak Kemane, Tırnak Kemane, Kaval and Dūdük. Based on the results of research there are several suggestions as follows: The rich musical accumulation of the region as well as the traditions and culture of the region should be maintained. In order to ensure the continuation of cultural transmission, the experts who are living in the region and the conservatory departments of the universities which are located in the region should establish a research team and contribute to the musical and cultural development of the region. Finally, economic support should be provided to local artists in order to ensure that they keep performing their arts and transfer it to next generation. Due to economic reasons, time constraints and our distance to research area, we could not conduct a more comprehensive study. On the other hand, we believe that, a more comprehensive study in the İbradı region will increase the number of compiled folk songs.